

VII. Kansakoulunjohtokunta.

Kansakoulunjohtokunnan antama kertomus Helsingin kansakoulutoimesta lukuvuonna 1903—1904 sisältää seuraavaa:

Lukuvuoden pituus sekä koulupäivien ja oppituntien luku.

	Syyslukukauden				Kevätlukukauden				Lukuvuotta, poislukien jouluis- ja helmikuukautet	Lukuvuotta, poislukien jouluis- ja helmikuukautet	Lukuvuotta, poislukien jouluis- ja helmikuukautet	Lukutuntia viikossa
	alku		loppu		alku		loppu					
	kuu- kausi	päivä	kuu- kausi	päivä	kuu- kausi	päivä	kuu- kausi	päivä				
Varsinaisessa kansakoulussa	Syysk.	1	Joul.	19	Tamm.	11	Touk.	31	35	194	24—32	
Laiminlyötyjen lasten koulussa	Syysk.	1	Joul.	19	Tamm.	11	Touk.	31	35	194	24	
Jatkokoulussa	Syysk.	1	Joul.	19	Tamm.	11	Touk.	31	35	194	32	

Kansakoulujen luku ja laatu sekä niiden muutokset.

Helsingin kaupungissa voimassa oleva kunta lukuvuonna 1903—1904 seuraavanlaisia kansakouluja: *alempia kouluja*, joissa on kaksi vuosiosastoa, yhteisiä pojille ja tytöille; *ylempää kouluja* pojille ja samallaisia kouluja tytöille, kumpaisissakin neljä vuosiosastoa; *laiminlyötyjen lasten kouluja* (jotka oppimäärältään vastaavat alemmää kansakoulua); koulua henkisesti kehittymättömille lapsille (alemmasta kansakoulusta siirrettyjä) sekä edelleen *jatkoluokkia* tytöille. — Alempain koulujen vuosiosastoista oli 47 suomen- ja 31 ruotsinkielistä (lukuvuonna 1902—1903 46 ja 32) sekä 2 vuosiosastoa Wiaporin koulussa kaksikielisiä. — Laiminlyötyjen lasten kouluja oli kaksi; toinen ruotsin-, toinen suomenkielinen. — Henkisesti kehittymättömien lasten koulu oli yksiluokkainen, yhteinen ruotsin- ja suomenkielisille oppilaille. — Ylemmillä kouluilla oli: 37 ensimmäistä vuosiosastoa, niistä 12 suomalaista ja 7 ruotsalaista poikia varten sekä 11 suomalaista ja 7 ruotsalaista tyttöjä varten (1902—1903 11, 9, 11, 7); 35 toista vuosiosastoa, niistä 10 suomalaista ja 9 ruotsalaista pojille sekä 9 suomalaista ja 7 ruotsalaista tytöille (1902—1903 11, 7, 8, 7); 27 kolmatta vuosi-

osastoa, niistä 8 suomalaista ja 5 ruotsalaista pojille sekä 8 suomalaista ja 6 ruotsalaista tytöille (1902—1903 7, 5, 8, 6); 23 neljättä vuosiosastoa, niistä 6 suomalaista ja 5 ruotsalaista pojille sekä 7 suomalaista ja 6 ruotsalaista tytöille (1902—1903 5, 4, 6, 5). — Viaporin kansakoulussa olivat niinkuin viime lukuvuonnakin kaikki neljä ylemmän koulun vuosiosastoa kaksikielisiä sekä yhteisiä pojille ja tytöille. — Jatkoluokat olivat niinkuin lukuvuonna 1902—1903 kaksi, toinen aiottu ruotsia-, toinen suomea-puhuville oppilaille.

Lukuvuoden kuluessa erosivat kuoleman kautta: ylemmän suomalaisen poikakoulun opettaja Erland Kumlander syyskuun 5 päivänä, ylemmän ruotsalaisen poikakoulun opettaja Mathias Forss marraskuun 17 päivänä, ruotsalaisen jatkokoulun tyttöjä varten käsitöiden opettajatar Karolina Alice Sandström kesäkuun 10 päivänä ja ylemmän suomalaisen tyttökansakoulun opettajatar Helmi Emma Silfvenius heinäkuun 26 päivänä.

Virkaeron saivat hakemuksesta: ylemmän suomalaisen tyttökansakoulun opettajatar Hilda Josefina Auer, synt. Pitkänen, syyskuun 1 päivästä; laulun opettajatar Elin Sofia Eriksson, synt. Renvald, niinkään syyskuun 1 päivästä sekä ylemmän suomalaisen tyttökansakoulun opettajatar Alexandra Vilhelmina Flinck joulukuun 1 päivästä.

Vir kavapaina sairauden tähden ovat olleet vähintään 14 päivän ajan seuraavat opettajat ja opettajattaret: Selim Bäcklund (32 päivää), Laura Hagan (237 p.), Lovisa Johansson, synt. Luoto (62 p.), Ida Lehto, s. Tanner (60 p.), Sofie Lithenius (60 p.), Sigrid Mannström (251 p.), Edla Mattsson (154 p.), Irene Rosenlindt (13 p.), Anna Sarlin (26 p.), Jakob Stenberg (21 p.), Karin Stenius (61 p.), Victorine Sundvall, s. Crusell (30 p.), Fridolf Vikstedt (44 p.) ja Emilia Wright, s. Müller (47 p.).

Vir kavapaina yksityisten asiain tähden vähintään 14 päivää olivat: Anders Biskop (251 p.), Edla Biskop, s. Rundqvist (251 p.), Josefina Carlborg (31 p.), Fanny Dufva, s. Lampén (244 p.), Vera Hjelt (68 p.), Valborg Idestam (251 p.), Aina Johansson (15 p.), Herman Karvonen (osittain vapaana opetusvelvollisuudesta koko lukuvuoden ajan), Otto Kotilainen (120 p.), Hannes Laasonen (osittain vapaana opetusvelvollisuudesta syyslukukauden aikana), Kaarle Lindh (84 p.), Vilhelmina Markkula, s. Nikander (251 p.), Aliina Reiman, s. Kaksonen (25 p.) ja Maria Södergren (251 p.).

Virkaatoimittavina opettajina tai opettajattarina vähintään 14 päivää toimivat seuraavat henkilöt: fil. maist. Alma Maria Vilhelmina Andberg (152 p.), yliopp. Ernst Aschan (248 p.), yliopp. Gustaf Andersson (161 p.), rouva Selma Bäcklund, synt. Fredenberg (16 p.), opettaja Alarik Boström

Opettajiston
muutoksia.

(251 p.), opettajatar Irene Kajander, synt. Ehnberg (249 p.), opettajatar Lydia Ekberg, synt. Heinström (251 p.), yliopp. Karl Rafael Englund (249 p.), opettajatar Anna Maria Frelander (251 p.), opettajatar Anna Karolina Friman, synt. Lundell (209 p.), opettajatar Hanna Maria Hellsten (251 p.), neiti Paula af Heurlin (245 p. 16 viikkotuntia laulussa), opettajatar Anna Aurora Hyvärinen (251 p.), yliopp. Tyra Herlin (57 p.), rouva Signe Hagman (230 p.), yliopp. Thora Höijer (28 p.), yliopp. Pekka Jantunen (248 p.), opettajatar Hanna Sofia Kronström, synt. Holmström (237 p.), neiti Ihanelma Koskinen (35 p.), opettajatar Aggi Lappalainen, synt. Devedenlanzs (251 p.), opettaja Otto Vilho Lappalainen (251 p.), opettaja Johan Emil Lindroos (251 p.), opettajatar Edla Mattila (154 p.), neiti Dagmar von Nandelstadh (251 p. 30 viikkotuntia laulussa), rouva Johanna Salome Noponen (192 p.), yliopp. Hilja Amanda Pesonen (251 p.), opettajatar Aina Paasikallio, synt. Marttila (26 p.), yliopp. Berit Porthan (251 p.), opettaja Pekka Röykkäläinen (251 p.), opettajatar Elsa Maria Sanmark (251 p.), opettajatar Selma Gustafva Sippola, synt. Alén (251 p.), yliopp. Mildrid Stadius (245 p.), opettajatar Helmi Emma Silfvenius (251 p.), opettaja Bernhard Stenvall (247 p.), opettaja Juho Heikki Sutinen (83 p.), opettajatar Lyydi Tilly (79 p.), opettajatar Gerda Winsten (126 p.), rouva Aina Wessman (247 p.), yliopp. Hilja Widenius (79 p.), opettajatar Sigrid Wendell (244 p.), opettajatar Naema Adéle Wirtanen, synt. Hake (106 p.), yliopp. Linda Väänänen (41 p.) ja yliopp. Gärda Öhberg (249 p.).

Vakinaisiksi opettajiksi ja opettajattariksi otettiin syyskuun 18 päivänä annetuilla vahvistuskirjoilla: Anna Lovisa Emerentia Anthoni, Filip Eeliel Forsman, Algot Viktor Jansson, Alexandra Korppila, Richard Malmberg, Jenny Augasti Meinander, Magnus Ludvig Merus, Anna Fredrika Peltola synt. Kinnunen, Gustaf Mikael Strömsten, Lydia Sandberg, Anni Emilia Swan ja Anna Toini Emilia von Wright, synt. Müller; maaliskuun 21 päivänä annettiin vahvistuskirja opettajatar Fanny Sundströmille.

Kokouksessa toukokuun 16 päivänä otti kansakoulunjohtokunta apulaisopettajiksi ja -opettajattariksi: filos. maisteri Alma Maria Vilhelmina Andbergin, Helsingin kaupungin kansakoulujen v. t. opettajattaret Irene Elisabeth Cajanderin, synt. Enberg, Hanna Maria Hellstenin, Helmi Anna Silfvenius'en ja Mildrid Hanna Otilia Stadius'en, filos. maisteri Fredrik Johannes Dannholmin, Hollolan pitäjän Paimelan kansakoulun opettajan Jonas Lindemannin, Helsingin kaupungin kansakoulujen v. t. opettajat Otto Vilho Lappalaisen ja Pekka Rökkäläisen sekä Helsingin kaupungin kansakoulujen tuntiopettajattaren Helmi Amanda Charlotta Tengénin.

Kansakouluihin vuoden kuluessa sisäänkirjoitetuista oppilaista on 30 (6 tyttöä ja 24 poikaa) asianomaisen opettajan tahi opettajattaren pyynnöstä tarkastajan Kasvatuslautakunnalle lähettämässä kirjeissä ehdottu siirettäväksi kunnan maalla oleviin kasvatuslaitoksiin. — Kahdessa tapauksessa on oppilaita tarkastajan suostumuksella huonon käytöksen vuoksi rangaistu ruumiillisella kurituksella. — Kaksi kertaa ovat tulirokontapausten johdosta muutamat luokat olleet päivän suljettuina puhdistusta varten. Useat tuhkurintapaukset pakottivat yhden luokan lyhyemmäksi aikaa keskeyttämään työnsä. Erittäin kestävä vesirokko pakotti työn lakkauttamisen Wiaporin koulussa neljän päivän ajaksi. Maalis- ja huhtikuulla oli noin 25 % kansakoulujen oppilaista sairaana sikotaudissa.

Aleksander II:n stipendirahestosta, Helsingin säästöpankin ja Helsingin anniskeluosakeyhtiön rahastoista pantiin kevätlukukauden lopussa säästöpankkikirjoille 47:lle ylemmästä kansakoulusta päästetylle oppilaalle kaikkiaan 3,000 markkaa, jaettuina 50—150 markan apurahoiksi. — Aurora Demidoffin myötäjaisrahastosta jaettiin 21 p:nä marraskuuta 500 markan myötäjaiskirjat neljälle ylemmästä kansakoulusta päästetylle tytölle. — K. H. Renlundin stipendiraheston korkovaroista päätti kansakoulunjohtokunta kokouksessaan 16 p:nä tammikuuta antaa 300 markan stipendit kahdeksalle oppilaalle, jotka oli päästetty ylemmästä kansakoulusta kevätlukukaudella 1903. — Joulukuun 9 päivänä antoi johtokunta Carl Rosengrenin rahastosta 50 markan apurahat kahdeksalletoista alempaan kansakouluun sisäänkirjoitetulle pojalle.

Kansakoulunjohtokuntaan kuului lukuvuonna 1903—1904 professori K. R. Wahlfors, puheenjohtaja, asessori N. B. Grotenfelt, arkkitehti Th. Höijer, lehtori Elis Lagerblad, sihteeri, kauppias A. L. Mellin ja dosentti Hugo Pipping, kaupunginvaltuuston valitsemina, sekä johtajatar Sofia Streng, kansakoulujen opettajakunnan valitsema. Syyslukukauden kuluessa erosi paikkakunnalta poismuuton takia dosentti Pipping ja valittiin hänen sijaansa professori E. N. Setälä. — Vuorossa johtokunnasta eroamaan lukuvuoden lopussa olivat arkkitehti Höijer ja lehtori Lagerblad ja kaupunginvaltuusto valitsi jäseniksi arkkitehti Th. Höijerin ja dosentti Axel Vallensköldin.

„Karl Knut Galetskin rahaston köyhien ruotsalaisten kansakoululasten ylläpitoa varten“ käyttämisestä voimassa olevien määräysten mukaan on opettajista ja opettajattarista muodostettu hallitus lukuvuoden kuluessa rahaston korkovaroista puutteenalaisten oppilasten elatukseen ja

Oppilasten käytös ja terveyden tila.

Lahjoja ja palkintoja.

Kansakoulunjohtokunta.

vaatteisiin käyttänyt kaikkiaan 1,446 mk 25 p:iä; 14 oppilasta on siten saanut nauttia apua.

Korot 298 mk 35 p:iä Karl Magnus Kullmanin rahastosta on Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistys käyttänyt oppilaitten lähettämiseen kesäsiirtoloihin.

Toukokuussa lahjoitti vuorineuvos Rudolf Elving vastamainitulle yhdistykselle 8,000 markan suuruisen määrän yhdistyksen käytettäväksi kesällä 1904 lomasiirtoloiden järjestämisessä.

Kauppaneuvoksenrouva A. Sinebrychoff antoi vähää ennen joulua joukon vaatteita jaettavaksi kansakoulujen köyhimmille oppilaille.
